

CZĘŚCI MOWY TO NASI ZNAJOMI. ILE O NICH WIEMY?

SCENARIUSZ LEKCJI W KLASIE IV

CELE:

- uporządkowani wiadomości o poznanych w klasie IV częściach mowy,
- kształcenie umiejętności wykorzystywania zdobytych wiadomości w praktyce,
- wdrażanie do samokontroli,
- ćwiczenia logicznego myślenia i kojarzenia.

METODY:

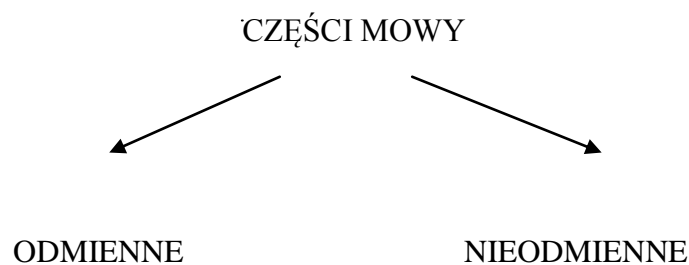
- problemowa,
- praca w grupie,
- praca indywidualna.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- tekst piosenki: „Gramatyka w rytmie rap-u” (podręcznik: „Między nami” s.224),
- karty pracy,
- tablica interaktywna: <https://learningapps.org/1347957>

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Wprowadzeniem do lekcji będzie zapoznanie się z treścią piosenki: „Gramatyka w rytmie rap-u”.
2. Poinformowanie uczniów o treści i celach lekcji. Zapisanie tematu lekcji.
3. Podzielenie klasy na cztery grupy. Każda z nich będzie stanowić grupę „ekspertów” do spraw wybranej części mowy. Każdy zespół wylosuje kartę pracy. W razie trudności z przypomnieniem sobie potrzebnych informacji, można korzystać z podręcznika: „Między nami”.
4. Prezentacja zebranych wiadomości o danej części mowy.
5. Podsumowanie prezentacji poprzez dodatkowe pytania nauczyciela np.:
  - Z jakimi częściami mowy „przyjaźni” się czasownik?
  - Które z prezentowanych części mowy są nieodmienne?
  - Co stałoby się, gdyby w naszym języku nie istniały czasowniki? itp.
6. Uzupełnienie w zeszycie schematu:

7. Chóralne czytanie tekstu piosenki.
8. Podsumowanie lekcji – ćwiczenia interaktywne utrwalające poznane części mowy (<https://learningapps.org/1347957>).
9. Zadanie domowe: Nauczyć się pięknie czytać tekst piosenki.

KARTY PRACY

I GRUPA EKSPERTÓW DO SPRAW CZASOWNIKA

1. Wśród wyrazów ukryło się 10 czasowników. Podkreśl je.
 przód, tył, żyły, tętnice, dziura, łąta, świecą, śmieci,
 ściąga, schła, pchła, szachy, gra, ryba, piła, jadła
Na jakie pytania odpowiadają czasowniki?.....
2. Wybierz czasowniki wskazujące na osoby wykonujące czynność. Uzupełnij zdania tymi czasownikami.
  - ◆ pakować, pakuje
 .....walizkę.
  - ◆ wyjeżdżają, wyjeżdżać
 .....nad morze.**W jakich formach występuje czasownik?.....**
3. Określ osobę i liczbę każdego z podanych czasowników.
  - ◆ śpię .....
  - ◆ pisze .....
  - ◆ możecie .....
 Czy różnią się podane czasowniki?
 kupilem, kupuję, kupię

.....

Z każdego nawiasu wybierz odpowiedni wyraz i dopisz go do czasownika. Podkreśl czasowniki w rodzaju niemęskoosobowym.

- ◆ (łucznicy, armaty).....strzelali
- ◆ (damy, słudzy).....klaskały
- ◆ (dziewczęta, książęta).....patrzyli
- ◆ (rycerze, konie).....czekały

Przez co odmienia się czasownik?.....

4. Jak nazywamy w *zdaniu* wyraz nazywający czynność lub stan?

.....

5. Przygotujcie dla pozostałych grup zagadkę, której rozwiązaniem będzie hasło: „czasownik”.

Na wykonanie zadania macie 15 minut. Powodzenia!

II GRUPA EKSPERTÓW DO SPRAW RZECZOWNIKA

Waszym zadaniem będzie przypomnienie sobie i uporządkowanie wiadomości o rzeczowniku.

1. Uzupełnijcie pytania:

- ◆ Kto może ukrywać się pod nazwą rzeczownika?

.....
.....

- ◆ Co może ukrywać się pod nazwą rzeczownika?

.....
.....

- ◆ Jak rozpoznajemy rodzaj rzeczownika?

.....
.....

- ◆ Kiedy rzeczownik jest w zdaniu podmiotem?

.....
.....

- ◆ Gdzie w Waszej klasie można „spotkać” rzeczowniki? Podaj przykłady:

.....

- .....
2. Przygotujcie dla pozostałych grup zagadkę, której rozwiązaniem będzie:

„RZECZOWNIK”

Na wykonanie zadania macie 15 minut. Powodzenia!

III GRUPA EKSPERTÓW DO SPRAW PRZYMIOTNIKA

1. Wasza część mowy nazywa cechy. Opracujcie plakat, na którym przedstawicie symbole (rysunki) wybranych rzeczowników i zapiszcie nazwy ich cech wyrażone waszą częścią mowy, np.

(jaka?) wesoła

Postarajcie się zwrócić uwagę na różne cechy, np. kształt, wielkość, kolor, charakter, fakturę, temperaturę itp.

2. Zaprezentujcie waszą część mowy innym grupom, wykorzystując plakat. Na przygotowanie się do tej prezentacji macie 15 minut.

IV GRUPA EKSPERTÓW DO SPRAW .....

1. Odgadnijcie, jaką częścią mowy będziecie się zajmować?

3 + S + łówek

(t = p)

Czy już wiecie? Jeśli tak, to gratuluję!

Uzupełnijcie nagłówek karty pracy.

2. Przypomnijcie sobie, co oznacza (określa) wasza część mowy. Następnie zredagujcie i zapiszcie na plakacie 5-7-zdaniowy tekst, w którym zastosujecie różne przykłady waszej części mowy (podkreślcie te wyrazy). Tekst może dotyczyć np. dzisiejszej lekcji.
3. Zaprezentujcie waszą część mowy innym grupom, wykorzystując zredagowany tekst. Na przygotowanie się do prezentacji macie 15 minut.